

nosti věděti musil, že zasahuje neprávem do právní sféry dovolatelky, učiniv návrh na povolení zatimního opatření, trvaje na něm, i když mu žalobkyně své vlastnické nároky ohlásila a jich se vybavovací žalobou domáhala. Když tedy žalovaný neuznal ihned její vlastnický nárok, koně jí nevydal a do sporu se pustil, nelze mu klásti za vinu, že jednal úmyslně nebo z hrubé nedbalosti.

Čís. 4030.

Úpadkový řád.

Byla-li úpadková pohledávka v šedesátidenní lhůtě před vyhlášením úpadku zabavena pro úpadcova věřitele a přikázána mu k vybrání a po vyhlášení úpadku poddlužníkem, jenž bez opomenutí náležité péče nevěděl o vyhlášení úpadku, věřiteli úpadcovu zaplacená, jest věřitel, nikoliv však i poddlužník, povinen zaplatiti přijaté placení do úpadkové podstaty.

(Rozh. ze dne 1. července 1924, Rv I 672/24.)

Na jmění Václava K-a byl dne 16. února 1923 vyhlášen úpadek. Václavu K-ovi příslušela proti trestnici v P. pohledávka, jež byla zabavena a přikázána k vybrání Olze B-ové. Dne 19. února 1923 vyplatila správa trestnice pohledávku Olze B-ové. Žaloba správce úpadkové podstaty proti eráru a Olze B-ové o zaplacení peníze, vyplaceného dne 16. února 1923 trestnicí v P. Olze B-ové, byla procesním soudem první stolice zamítnuta. Odvolací soud vyhověl žalobě proti Olze B-ové. Nejvyšší soud nevyhověl ani dovolání žalobce ani dovolání Olgy B-ové.

Důvody:

K dovolání strany žalující: Tato vznesla dovolání, pokud rozsudek prvního soudu byl soudem odvolacím potvrzen. Uplatňuje toliko důvod čis. 4 Šu 503 c. ř. s. majíc za to, že soud odvolací neposoudil správně po právní stránce poměr mezi úpadkovou podstatou a mezi žalovaným erárem. Tomuto mínění žalující strany však nelze přisvědčiti. Podle druhého odstavce Šu 3 dřívějšího úpadkového řádu ze dne 25. prosince 1868, čis. 1 ř. zák. z roku 1869 byl, jestliže povinné zaplacení dlužníkem úpadci jako věřiteli stalo se po vyhlášení úpadku a úpadce toho, co byl takto obdržel, ani nevydal do úpadkové podstaty, ani nepoužil pro ni, plátce prost povinnosti, zapraviti dluh opětně a to nyní úpadkové podstatě, pouze tenkrát, když mu zahájení úpadku nemohlo v době zaplacení býti známo. Toto přísné stanovisko dřívějšího práva bylo v druhém odstavci Šu 3 nového, nyní platného, úpadkového řádu z roku 1914 změněno ve prospěch úpadkových dlužníků v ten způsob, že dlužník není zaplacením úpadci po zahájení úpadku sprostěn dluhu, lež by se toho, co bylo zaplacené, bylo dostalo úpadkové podstatě, nebo dlužníkovi nebylo v době zaplacení známo vyhlášení úpadku a tato okolnost nespočívá na opominutí náležité péče. Toto nyní platné zákonné ustanovení spočívá na úvaze, že úřed-

ní oznámení o zahájení úpadku mohou sice každému býti známa, ale stávají se přece jen známými poměrně malému počtu osob; k omluvě plátcově tedy nyní stačí, když nemá žádného zavinění na tom, že nevěděl o zahájení úpadku, při čemž nepřijde na to, zdali mu bylo vůbec možno o něm věděti. To, co platí podle druhého odstavce Šu 3 konk. řádu o plnění úpadci, platí v nynějším sporu o plnění správy trestnice Olze O-ové, poněvadž tato byla podle Šu 308 ex. ř. zástupkyní úpadcovou, když přijímala od správy trestnice zaplacení pohledávky, jí v její exekuční věci proti úpadci k vybrání přikázané. Tu pak soud odvolací správně uvedl a náležitě odůvodnil, že žalovaný erár jest podle druhého odstavce Šu 3 konk. ř. sprostěn svého dluhu, poněvadž v době zaplacení tohoto dluhu Olze B-ové správa trestnice nevěděla o vyhlášení úpadku a tato její nevědomost nespočívala na opominutí náležité péče. Žalující strana ovšem nebyla povinna v této příčině důkazem, nýbrž žalovaný erár; ale nižší soudy nežádaly na žalující straně žádného důkazu a soud odvolací nabyl potřebného přesvědčení o věci podle Šu 272 c. ř. s. na základě skutkových zjištění prvního soudu, jež převzal podle prvního odstavce Šu 498 c. ř. s. Soud odvolací nevyslovil ani nepředpokládal ve svém rozsudku, že žalující strana byla p o v i n n a prokázati, že žalovaný erár, dotyčně správa trestnice v době placení věděla o tom, že úpadek byl vyhlášen, aneb že její nevědomost o vyhlášení úpadku byla zaviněna jejím opominutím náležité péče. Poněvadž, jak uvedeno, odvolací soud nabyl přesvědčení o tom, že správa trestnice v době zaplacení nevěděla o vyhlášení úpadku a že nezavinila toho opominutím náležité péče, nebylo třeba, by žalovaný erár nabídl o tom důkazy a soud první neb druhé stolice tyto důkazy průvodním usnesením připustil a předsevzal. Výtku žalující strany, že žalovaný erár nepodal žádného důkazu v tomto směru, ač byl k tomu povinen, a že se o to ani nepokusil, nemůže tedy míti úspěch ani s hlediska důvodu čís. 4, ani s hlediska důvodu čís. 2 Šu 503 c. ř. s. Žalující strana ovšem byla o p r á v ě n a, v první stolici nabídnouti protidůkazy, ale neučinila toho. Žalující strana poukazuje v dovolacím spise také na ustanovení Šu 12 konk. řádu, podle něhož práva zástavní na věcech, patřících do úpadkové podstaty, pomíjejí zahájením úpadku, bylo-li jich nabyto v posledních 60 dnech před zahájením úpadku, a tvrdí, že tečy jakýkoli výkon čili realizace zástavního práva, jehož byla Olga B-ová nabyta podle Šu 294 ex. ř. doručením usnesení zemského civilního soudu v Praze ze dne 21. prosince 1922, o povolení exekučního zabavení, jsou po vyhlášení úpadku neplatny a proti žalující úpadkové podstatě neúčinny. Tyto vývody jsou nedůležité, neboť zaplacení úpadcovy pohledávky správou trestnice Olze B-ové nestalo se na základě povolení exekučního zabavení, nýbrž stalo se podle Šu 308 ex. ř. následkem soudního usnesení o přikázání oné pohledávky k vybrání, kteréž usnesení nebylo vyhlášením úpadku dotčeno. Vyhlášením úpadku pomínulo jen zástavní právo jako právo na oddělení podle prvního odstavce Šu 12 konk. ř.; pohledávka nebyla tím dotčena, nýbrž pozbyla jen svého pojištění zástavním právem. Žalující strana má jen nárok podle třetího odstavce Šu 12 konk. ř., jež však podle jasného znění tohoto zákonného předpisu může uplatňovati jen proti Olze B-ové, o čemž bude v následujícím odstavci pojednáno, nikoli proti správě trestnice a tedy také ne

proti prvnímu žalovanému eráru. Žalující strana tudíž neprávem dospívá v dovolacím spise k mínění, že správa trestnice, dotyčně žalovaný erár, jsou povinni, úpadcovu pohledávku bez ohledu na to, že byla zaplacená Olze B-ové, zaplatiti znova do úpadkové podstaty Václava K-a. Z toho plyne, že dovolání žalující strany jest neoprávněno, pročež nemohlo mu býti vyhověno.

K dovolání žalované Olgy B-ové. Olga B-ová nabyla, jak bylo již v hořejším odstavci čís. 1 uvedeno, zástavního práva za svou pohledávku k pohledávce úpadcově doručením zabavovacího usnesení ze dne 21. prosince 1922, tedy v 60 denní lhůtě, uvedené v prvním odstavci Šu 12 konk. řádu. Toto zástavní právo nepominulo, jak mylně se domnívá, povolením exekučního příkázání k vybrání, neboť příkázání k vybrání bylo povoleno podle Šu 308 ex. ř. na základě onoho práva zástavního a za účelem uplatnění jeho, což plyne zřejmě z ustanovení, obsaženého v Šu 308 ex. ř., že vymáhající věřitel jest zmocněn, uplatniti zástavní právo, zřízené pro příkázanou pohledávku. Zástavní právo pominulo teprve zahájením úpadku na jmění Václava K-a. Podle třetího odstavce Šu 12 konk. ř., na nějž bylo již v hořejším odstavci čís. 1 poukázáno, jest z výtěžku, jehož bylo před zahájením úpadku, nebo po něm docíleno zpeněžením na základě oddělovacího práva, nabytého v posledních 60 dnech před zahájením úpadku, pojmouti do úpadkové podstaty onu část, která připadá na toto právo oddělovací. Peníz, vyplacený Olze B-ové správou trestnice, jest takovouto částí výtěžku, dosaženého podle Šu 308 ex. ř. zpeněžením pohledávky, která příslušela úpadci Václavu K-ovi proti správě trestnice. Olga B-ová obdržela tuto částku od správy trestnice za účelem zaplacení pohledávky, kterou měla proti úpadci, a přijala zaplacení podle Šu 308 ex. ř. jménem úpadce jako jeho zástupkyně. Ona tedy musí tento peníz vydati vzhledem na ustanovení třetího odstavce Šu 12 konk. ř. do úpadkové podstaty. Z toho zároveň plyne, že její námitka nedostatku pasivní legitimace jest nedůvodná. Mínění její, že by pouze správa trestnice v P. měla proti ní obligační nárok na vrácení peněz, jí zaplacených, jest vzhledem na ustanovení třetího odstavce Šu 12 konk. ř. mylné.

Čís. 4031.

Dopravní řád železniční.

Adresována-li zásilka k ponechání na dráze na přihlášku (bahnlagernd, restante nádraží), není dráha povinna ponechat ji na skladě tak dlouho, pokud se adresát nepřihlásí, nýbrž jest oprávněna, vyčkávní předepsanou lhůtu po uplynutí odběrné lhůty, zásilku prodati.

(Rozh. ze dne 1. července 1924, Rv I 686/24.)

Žalobce dal dopravit své svršky ze Štýrského Hradce do Prahy. Nákladní list obsahoval doložku »bahnlagernd«. Svršky došly do Prahy dne 22. června 1922 a, ježto se žalobce o vydání jich nehlásil, dala je dráha v prosinci 1922 prodati. Když se pak žalobce dne 5. června 1923 hlásil o vydání svršků, sdělila mu dráha, že je prodala, a vydala mu